

TIP TARİHİ LİTERATÜR SAATİ

Çağrı ZEYBEK ÜNSAL
4 Ocak 2019

Doktorlar, hastalar ve avukatlar- Sağlık hukukunun 200 yılı

THE NEW ENGLAND JOURNAL of MEDICINE

200 NEJM ANNIVERSARY ARTICLE

Doctors, Patients, and Lawyers — Two Centuries of Health Law

George J. Annas, J.D., M.P.H.

Makale
ön bilgi

Giriş

Bölümler

Makale Künyesi

Doctors, Patients, and Lawyers

—
Two Centuries of Health Law

The New England Journal of Medicine

2012

367:445-50

2017 impakt faktör: 79.258

Bölümler

Yazar

Makale Bölümleri

- **Giriş**
- **Hekimler ve Hukuk**
- **Tıbbi malpraktis ve tıp lisansı**
- **Tıbbi malpraktis ve jüri oluşturmak**
- **Çağdaş Sağlık Hukuku ve Yüksek Mahkeme**

Yazar hakkında bilgi

Sağlık Hukuku Biyoetik ve İnsan Hakları Departmanı, Boston
Üniversitesi Halk Sağlığı
Fakültesi, Boston, MA

Prof. Dr. George J. Annas

Giriş

- 1812 ve 2012 yılı sağlık bakımı karşılaştırması, 2012 yılındaki sağlık bakımının tanınmaz olması
- 19. yy'da hekimlerin hiçbirinin modern hastanelerde evinde gibi olmayacağını düşünmesi
- Ancak avukatların çağdaş bir mahkemede evinde gibi olacağını aynı şekilde bugünün avukatının da 19.yy'a geri gönderildiğinde evinde hissedeceğini dile getirmesi
- 1812 yılında avukat ve hekimlerin bugün olduğundan daha mutlak şekilde iyi geçinmediklerini bunun nedeninin de malpraktis davaları olduğunu belirtmesi

Hekimlerin
görüşü-
Beyaz
Balina

Percival
ve
Channing

Percival ve
Channing
detayları

Moby Dick, 1851

- Hekimlerin görüşlerini anlatmak için örnek olarak Herman Melville'in Moby Dick (1851,yazımı) eserini vermesi.
- Bu eserin pek çok hekimin görüşünü simgelemesi
- Tıbbi malpraktis davaları : pek çok hekimin gözünde malpraktis beyaz balinaya benzetilmiş romanda.
- Kötü, belirsiz ve ölümsüz. (Fig.1)

Figure 1. The Whale.

Medical malpractice litigation, in the eyes of many physicians, is like the white whale in Melville's *Moby-Dick* (1851).

Tıp ve hukuk ilişkisi

- Hukuk ve tıp, iki büyük alan
- Walter Channing tarafından da bu şekilde değerlendirilmesi
- Channing New England Journal of Medicine dergisinin de 1825-1835 tarihleri arasında editör.

Walter Channing

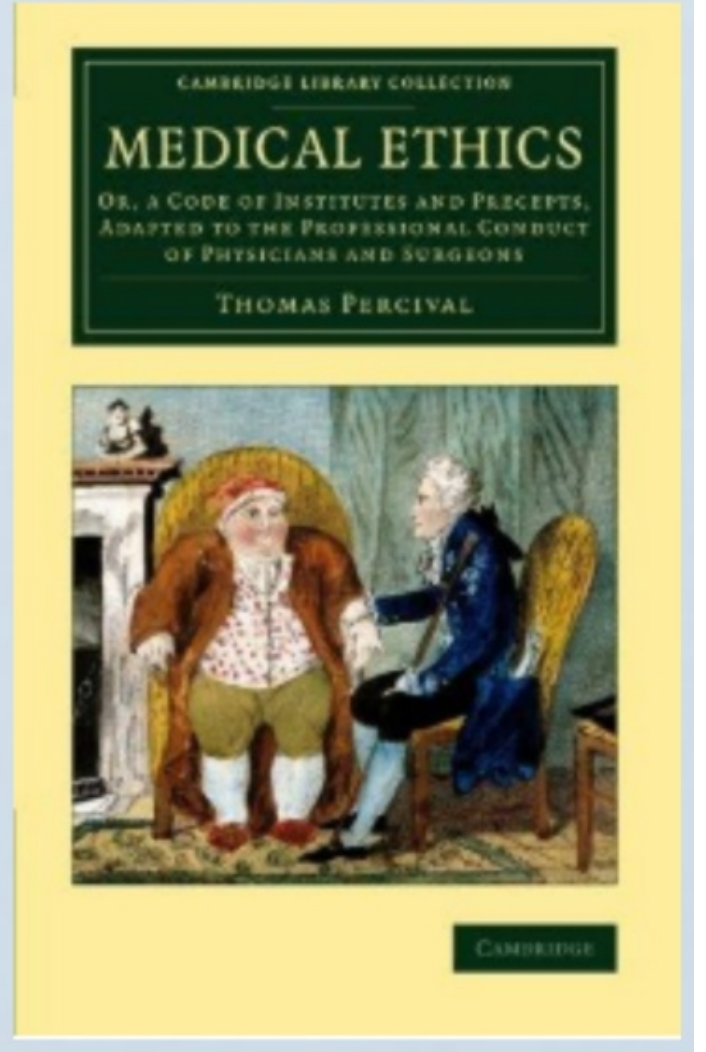
Thomas Percival

Thomas Percival

Medical Ethics eseri, 1803

Eser: Tıbbi içtihat, Medical Jurisprudence

Profesyonel ödevlere işaret etmesi

Walter Channing

Lakabı: Ebelik ve tıp içtihat profesörü

Tıp içtihatının ana konuları: 19. yy'ın başları ve ortalarında adli patoloji ve adli psikiyatri

Channing'in derslerinde referans aldığı kitap;

Theodoric Beck; Elements of Medical Jurisprudence, 1823

1854 yılında emekli oluyor ve emekli olduğu yıl obstetrik ve tıbbi içtihat dersi verdiğini belirtiyor yazar.

Channing'in zamanındaki tıp içtihatına bakış ile ilgili: emekli olduktan 6 yıl sonra yazdığı bir eserin inceleme yazısına dikkat çekilmesi, Basım yılı 1860

İnceleme yazısına konu kitabın yazarı: hukukçu ve hekim olan John J. Elwell

"A Medico Legal Treatise on Malpractice and Medical Evidence: Comprising the Elements of MEDical Jurisprudence"

Tıp içtihadının nasıl sağlık hukukuna dönüştüğü ve ebeliğin de nasıl obstetrik alanına dönüştüğünün bu eserlerde bulunması

Hekimler ve hukuk

Channing'in ilgi alanının sadece tıbbi içtihatlar olmadığına belirtilmesi

Tıbbi tanıklık etmenin önemini temel alması

Hekimlerin mahkemede yararlı ve güvenilir şahitler olmaları için yeteri kadar hukuk bilmeleri gerektiğine inanması

Bu iddiasını da tıp okulunda verdiği derslerde temel konu yapması

Channing'e göre, hukuk ve tıp iki farklı alan olsa da birlikte mükemmel bir uyum içinde ve her ikisinin de yararı için eşit şekilde hareket edebilir.

Alıntı

David Paul Brown'dan alıntı

Brown'a göre,

"Hukuk hakkında hiçbirşey bilmeyen bir doktor ve tıp hakkında hiçbirşey bilmeyen bir hukukçu ilgili oldukları uzmanlıklarının temel gereçlerinde yetersizdir."

Tıbbi malpraktis ve tıp lisansı

Örnek davalar

**Slater v. Baker ve Stapleton davası,
İngiltere 1767**

Coffee Quack davası

**Davanın
özetı**

**Slater bacağını kırıyor ve iyi tedavi edilmiyor.
Baker isimli bir cerrah başka bir hekimden tedavi etmesini istiyor. Slater'ın bacağını tekrar kırıyorlar ve demir dişli ağır birşeyin içine oturtuyorlar. Bu da kötü sonuçlanıyor.
Slater cerrahları dava ediyor ve üç cerrah da bu demirin kullanılmaması gerektiği yönünde ifade veriyor.**

Ceza

Jürinin kararı

Jüri 500 pound cezaya hükmediyor.

Davalılar kararı temyiz ediyor.

Temyiz mahkemesi bu kararı onayarak, radikal deneyin kendi başına bir malpraktis olarak değerlendirileceğini en azından hastanın onayının olmamasının bir malpraktis olduğunu hükme bağlıyor.

Elwell mahkemenin verdiği kararda bu özel vakadaki hekimlerin cahilce ve acemice davrandıklarının söylenemeyeceği yönünde verdiği karara itiraz ediyor ve benzer bir başka dava örneği sunuyor yazısında.

Coffee Quack Davası, Kahve Yalancı Doktor

Coffee quack olarak bilinen bu vakada, Beverly'e kendisini tüm ateşli hastaları iyileştiren hekim olarak tanıtan bir hekimin davasını gösteriyor.

Bu hekim kahve olarak adlandırdığı çeşitli karışımları yaklaşık bir hafta boyunca hastaya sıcak ve battaniye ile birlikte veriyor. Ancak hasta sürekli kusmaya başlıyor. Bitkin düşünüyor ve konvulziyonlardan şikayet ederek ölüyor. Jüri Kahve yalancı doktoru adam öldürme ile suçlayabilmek için öldürmenin kötü niyetle gerçekleştirilmiş olması şartını arıyor. Buna dair bir kanıt bulunamıyor. Öldürmenin hukuka aykırı bir eylem sonucunda oluşması gerekiyor. Ancak o dönemde birine hekim diyebilmek için yasal olarak lisans sahibi olması ya da eğitilmiş olması gibi bir şart aranmıyor.

Jüri bunun sonucu olarak davalıyı SUÇSUZ buluyor.

Kısmen bu davanın sonucu olarak Massachusettsde 1818 tarihinde ilk hekim lisans yasası yürürlüğe konuyor.

Bu yasa ile lisansı olmayan kişilerin mahkeme kararıyla ödeme alması yasaklanıyor.

Bu yüzyılın sonuna kadar lisans olmadan tıp uygulamak suç sayılmıyor.

Tıbbi malpraktis ve jüri oluşturmak

**Michael Bliss tarihçinin savı:
tıbbın tedavi edici gücünü
cerrahi uygulamalardan
alıyor.**

Channing'in
juri
hakkındaki
görüşü

Channing'e göre

Channing'in jürinin çok iyi bir kurum olduğunu düşünmesine rağmen tıbbi malpraktis davalarında uygun bir sistem olmadığını düşünmesi

Nedenleri

Nedenleri

Tıbbın çok zor anlaşılması ve juri oluşturmaya uygun olmaması

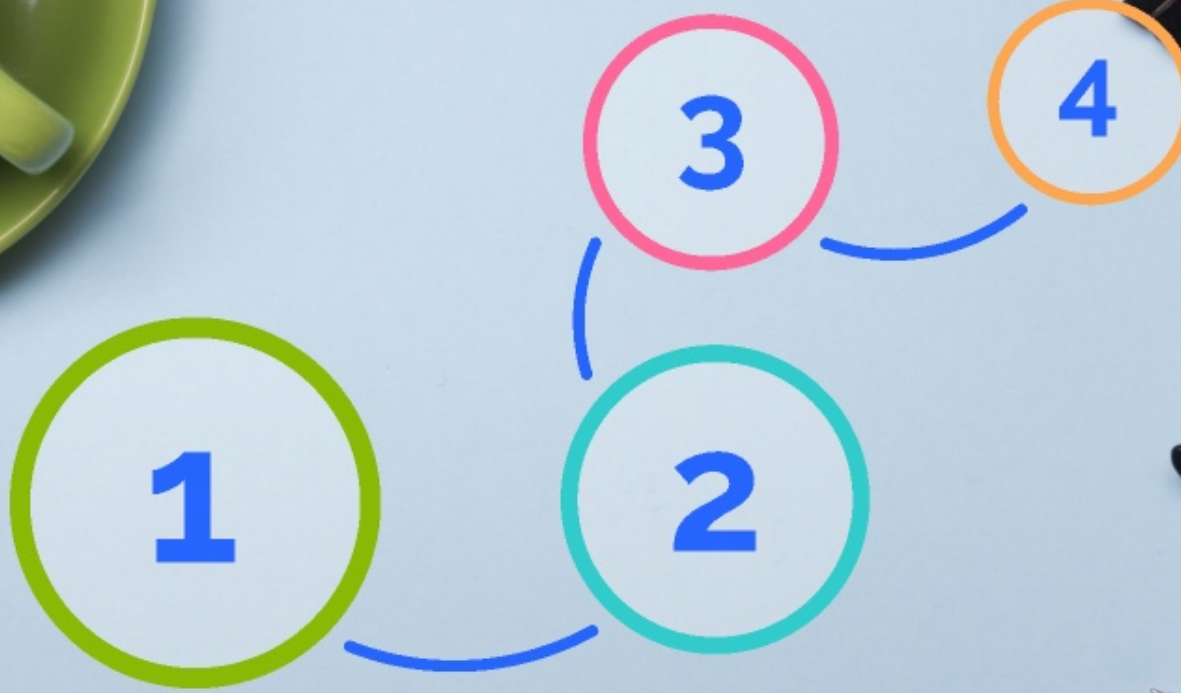
Hekimlerin kendi hekim grubu içindeki kişiler tarafından yargılanması gerektiğini savunması

Adaleti sağlamanın başka yolu olmadığını düşünmesi

Yazara göre:

Bir yüzyıl ve malpraktis reformlarının yarısı tıp profesyonellerinin malpraktis davaları ile ilgili görüşlerini değiştirmemişti. Hala gereksiz düşmanlık, utanç ve haksızlık olarak görülüyordu.

Hala da çoğu hekim için tehlikeli beyaz balinaydı.

TIP TARİHİ LİTERATÜR SAATİ

Çağrı ZEYBEK ÜNSAL
4 Ocak 2019

Çağdaş Sağlık hukuku ve Yüksek Mahkeme

Tıp ve hukukun geçtiğimiz iki yüzyıl boyunca çok yakın ilişki içinde olması ancak 1964 yılına kadar derginin resmi olarak bu konuda düzenli yayın yapmadığının belirtilmesi

Hukuk
ve tıp
yazıları

SONUÇ

Hukuk ve tıp ile ilgili yazılar yazılması

William J. Curran,
Hukuk ve Tıp notları ismi ile yazılar yazmaya başlaması.

1991 yılında bu makalenin yazarının tıpta hukuki konular isimli yazı yazması.

Dikkat çekici olanın ise Amerikan Yüksek Mahkemesi'ndeki sağlık hukuku davalarındaki artış olması.

Sağlık hukukunun da Channing'in hayal edemeyeceği kadar genişlemesi.

Hasta haklarının tanınması, düzenleyici gözetim kurallarının genişlemesi.

Hasta haklarının özellikle aydınlatılmış onam doktrininin Nazi doktorlarının yargılandığı Nuremberg'den ve Roe v Wade davasında kürtaj ile ilgili alınan karardan sonra geliştiğinin dile getirilmesi.

Roe v Wade davasında mahkemenin hekimlerin ve hastaların haklarının anayasal bir boyutu olduğunu ve bunun da devletin hekim hasta ilişkisine karışması için güç kurmasını sınırlandırmış olduğunu karara bağlaması

Önemli gelişme

Sağlık hukukunun uluslararası insan haklarına uygulanması

Bunlar arasında sağlık hakkı, insanlar üzerinde araştırma yapılmasının düzenlemesi, savaş ve çatışma durumlarında hekimin rolünün sayılması

Hekim ve avukatların günümüzde Amerika'da birlikte çalışması

Örneğin İnsan Hakları için hekimler, evrensel hekimler ve avukatlar gibi.

İngiliz Tıp Birliği, Dünya Hekimler Birliği'nin uluslararası sağlık ve insan hakları arenasında övgüyü haketmeleri

Yazar'ın sonucu

Her iki uzmanlık alanı da birlikte çalıştıklarında verimli olmaktadır.

19. yy'da olduğu gibi hukuk tıp uygulaması ile iç içe geçmiş durumdadır.

Channing'in de belirttiği gibi yazara göre, hekimlerin temel düzeyde hukuk bilgisi yok ise tıbbi uygularken dezavantajlı durumdadır.

TABLO

HE-LA

SON

Tablo

Geçtiğimiz son iki yüzyılda tıp içtihatının sağlık hukukuna dönüşümünün dramatik olduğundan söz etmesi

Table 1. Some Health Law Highlights.

Year	Event
1767	<i>Slater v. Baker and Stapleton</i> , CB Eng Rptr (UK) (medical experimentation)
1803	Percival's <i>Medical Ethics</i> published (original title, <i>Medical Jurisprudence</i>)
1809	<i>Commonwealth v. Thompson</i> , 6 Mass. 134 (wrongful death, quackery)
1818	First medical licensure statute enacted in Massachusetts
1823	Theodoric Beck's <i>Elements of Medical Jurisprudence</i> published
1840	Medical malpractice litigation appears in the United States
1860	John J. Elwell's <i>A Medico-Legal Treatise</i> published
1905	<i>Jacobson v. Massachusetts</i> , 197 U.S. 11 (no right to refuse smallpox vaccination)
1946–1947	Doctors' Trial at Nuremberg (Nuremberg Code set forth in the judgment)
1955	American College of Legal Medicine founded
1966	Medicare and Medicaid enacted
1972	American Society of Law and Medicine founded
1973	<i>Roe v. Wade</i> , 410 U.S. 113 (right to terminate pregnancy)
1990	<i>Cruzan v. Director, Missouri Department of Health</i> , 497 U.S. 261 (right to refuse life-sustaining treatment)
1997	<i>Washington v. Glucksberg</i> , 521 U.S. 702, and <i>Vacco v. Quill</i> , 521 U.S. 793 (no right to physician-assisted suicide)
2010	Patient Protection and Affordable Care Act enacted
2012	<i>National Federation of Independent Business v. Sebelius</i> (upheld all of the Patient Protection and Affordable Care Act as constitutional except the penalty for states that do not expand their Medicaid programs)

HENRIETTA LACKS

Moby Dick'in yayımlanmasından bu yana sağlık hukukunun özündeki ve önemindeki değişikliklerin 1951 yaşanan bir olay ile ilgili 100 yıl sonra yazılmış bir eserin okunması ile anlaşılabilceğinin belirtilmesi.

Henrietta Lacks'ın Ölümsüz Hayatı

Malpraktis bir endişe kaynağı olarak kalmaya devam etse de, çağdaş tıp pratiğinde daha temel hukuki konular olduğunun belirtilmesi

Hasta hekim ilişkisinin güvene dayalı yapısı, hasta hakları ve güvenliği, aydınlatılmış onam, mahremiyet, ticarileştirme, tıbbi araştırmalar ve biyobankaların düzenlenmesi, genlerin ve hücre dizisinin patentlenmesi, genomik bilginin tıp uygulamalarında kullanılması, ırka dayalı ayrımcılık, kaliteli sağlık bakımına eşit erişim sağlanması

Makale son söz, Rebecca Skloot kitabından alıntı

Elie Wiesel:

Hemen hemen tüm avukatlar ve hekimler bunun tüm hastalara uygulanması konusunda aynı görüşte olacaklardır. Bu sadece hekimlerin yasaya ve tıp etiğine göre hastalara güvene dayalı bir ödevleri olduğunu için değildir.

"Hiçkimseyi soyutlamamalıyız. Aksine her kişinin içinde kendi sırları olan bir evren olduğunu, bu evrenin kendi acı çekme kaynakları olduğunu ve içinde bir miktar da zafer, başarı, utku olduğunu görmeliyiz."

TEŞEKKÜR EDERİM.

TIP TARİHİ LİTERATÜR SAATİ

Çağrı ZEYBEK ÜNSAL
4 Ocak 2019